

Rozvíjejte educare a buďte jednotní

→ *Promluva Satja Sáí Báby z 20. července 2008* ←

Vtělení lásky!

Nemám co dodat k tomu, co vám právě řekl Michael Goldstein a prezident Šrí Satja séva organizací pro celou Indii, Šrínivásan. Vzdělávání není téma, o kterém by měl hovořit každý. V dnešní době se vzdělávání stalo více světským a vně orientovaným. V Indii dnes milióny a milióny lidí usilují o takové světské vzdělání. Každý se zabývá vlastními sobeckými zájmy. Nikdo se nestará o veřejné zájmy a prospěch. Nikdo se nezatěžuje tím, jak se daří společnosti a v jakém je stavu či jakými obtížemi lidé procházejí. Když mluví na veřejnosti, dlouze řeční o pomoci chudým, ale když přijde k činu, nejsou nikde poblíž. Jakým způsobem má společnost z takových lidí prospěch?

Vy všichni víte, v jakém stavu svět v současné době je. Kamkoli se otočíte, vidíte trápení a utrpení. Mír a štěstí nelze nalézt nikde. Všechny země se hlásí k rozvoji a úspěchu v různých oblastech. Tato prohlášení jsou v podstatě bezcenná, protože mír a štěstí nelze nalézt nikde. Pokud zkoumáme, jaká je pravda, každá země je plná problémů a je v krizi té či oné podoby. Žádná vláda nevyvíjí upřímné úsilí, aby pochopila problémy, kterým čelí chudí lidé. Je velmi těžké rozlišit, kdo je chudý a kdo bohatý. Všichni jsou v jistém smyslu chudí. Kdo jsou tedy bohatí? Ti, kdo uvádějí do praxe to, co říkají. Říká se: *Manasjékam vačasjékam karmanjékam mahátmanám* – ti, jejichž myšlenky, slova a činy jsou v dokonalém souladu, jsou velké duše (*mahátmy*). Takoví lidé jsou velmi vzácní.

Země jako je Rusko a Amerika, které jsou pokládány za velmoci, ve skutečnosti způsobují obrovskou újmu chudším zemím. Dokonce ani nelitují svých chyb. Nedokáží pochopit, jak lidé ze zaostalých a rozvojových zemí trpí. Lidé v Iráku například vytrpěli nevýslovné soužení. Nikdo se však jejich utrpením nezatěžoval.

V každé zemi jsou bezpochyby bohatí a chudí lidé. Kupodivu jsou to bohatí, kdo jsou opečováváni a je jim poskytována pomoc. Nikdo nejde pomoci chudým lidem nebo jim dodat útěchu. Proto by ze všeho nejdříve měli být ochraňováni chudí a utlačováni. Každý oddaný musí rozvíjet lásku a soucítění. Říká se: *Tjágénaiké amrtatvamánašuh* (pouze obětováním se lze dosáhnout nesmrtelnosti). Jen člověk s obětavostí může zažívat blaženost.

Ti, kdo mají egocentrické pocity „já“ a „moje“, nemohou být v životě nikdy šťastní. Tam, kde je pocit „já“, přichází ego a ti, kdo pěstují postoj „moje“ a „moji lidé“, rozvíjejí připoutanost. Člověk by nikdy neměl rozvíjet postoj, že jenom „moje země“ by měla prosperovat. Rozviňte širší rozhled a modlete se *Lókáh samastáh sukhinó bhavantu* (Nechť je celý svět šťastný!). Ti, kdo rozvíjejí úzkoprsé pocity „já“ a „moje“, podstupují spoustu utrpení. To je kvůli svět-skému vzdělání, které získali. Světské vzdělání nejde za vlastní sobecké zájmy člověka.

Měli bychom všechny milovat a všem sloužit. Zámožní lidé v dnešní době ztratili vlastnosti *pápa bhíti* a *daiva príti* (strach z hříchu a lásku k Bohu). Jestliže rozvíjíte jen tyto dvě vlastnosti, můžete v životě dosáhnout čehokoliv. Musíme svůj sobecký zájem do určité míry omezit a postupně musí člověk sobectví zanechat. Musíme naplno využít svoje vzdělání a energii ve prospěch společnosti.

Kdyby nebylo chudých lidí, tak si nemůžete být jisti ani svým jídlem, protože to jsou oni, kdo se lopotí na polích a v továrnách, aby vyprodukovali obilí a zboží pro spotřebu lidí ve společnosti. Zatímco si bohatí užívají životního pohodlí, chudí se dřou, aby udrželi své tělo a duši pohromadě. Každý jedinec ve společnosti má svá práva – právo žít a podobně. Proto se musíme starat také o chudé lidi a poskytovat jim jisté základní nezbytnosti. Abychom mohli využívat jejich služeb, musíme jim také sloužit na oplátku. Ti, kdo jsou vysoce vzděláni, a ti, kdo zastávají vlivná postavení, jsou ponořeni v naprostém sobectví. Jsou to pouze oni, kdo projevují opovržením hodný způsob myšlení.

Každý si dnes přeje naplnit své sobecké zájmy na účet ostatních. Nikdo nejedná s čistým srdcem a dobrým záměrem pomoci druhým. Předpokládá se, že lidská bytost bude mít vlastnosti pravdy (*satji*), správného jednání (*dharmy*), míru (*šánti*), lásky (*prémy*) a nenásilí (*ahinsy*). Bez těchto vlastností není vůbec lidskou bytostí. Jak by jí mohl být nazýván jedinec s démonickými vlastnostmi? Proto člověk musí především pěstovat lidské vlastnosti. Nikdo nemá právo se radovat, když jeho bližní trpí. Všichni jsou božími dětmi. Ať způsobíte utrpení komukoliv, zasáhne vás. Proto musíte vést svůj život s oddaností k Bohu a láskou ke všem lidským bytostem.

Všichni by měli zůstat jednotní. Kde je jednota, tam bude čistota. Kde je čistota, tam je božství. Vy všichni musíte vést životy s těmito třemi aspekty jednoty, čistoty a božství na zřeteli. Nebudte lhostejní k obtížím a utrpení druhých. Považujte jejich utrpení za své vlastní. V srdcích všech lidí sídlí jediný Bůh, *Íšvarah sarva bhútánám*. Je přítomen i v mravencích a komárech. Ve vašem srdci by mělo být soucítění (angl. *compassion*). To se ale v dnešní době stalo vzácnou vlastností. Místo toho nacházíme všude módu (angl. *come-fashion*). Jak může potom ve společnosti převládnout rovnost? Prokažte alespoň špetku lidskosti. Ten, kdo má takovou lidskou vlastnost, se stane jedincem se soucitným srdcem v pravém slova smyslu.

Chtivost, hněv, nenávisť, žárlivost, pýcha a podobně jsou zvířecí vlastnosti. Právým bohatstvím lidské bytosti jsou vznešené vlastnosti jako je láska, soucítění, poctivost, obětavost a pravda. Jen mají-li lidé tyto lidské vlastnosti, mohou být pokládáni za lidské bytosti. V dnešní době jsou bohužel lidé pouze svou podobou, ale vlastnosti mají zvířecí. Důležitá však není forma, ale vlastnosti.

Nemůžete si být jisti, kdy se setkáte s obtížemi. Každý čin (*karma*) má svou reakci, odezvu a odraz. Jestliže ubližujete druhým, bude to mít jistě svou reakci. Jen když poznáte tuto pravdu a chováte se podle toho, můžete být nazváni pravou lidskou bytostí. Když se zeptáte kteréhokoli studenta našich ústavů, pak dokonce i děti ze základní školy vám velmi jasně vysvětlí lidské vlastnosti. Lidské hodnoty by proto měly být kultivovány již od dětství. Chlapci a děvčata by měli vyrůstat v lidských hodnotách. Dokonce i starší lidé se mohou od takových studentů učit.

Nyní o pravdě. Odkud pravda pochází? Nevyrůstá ze země ani nepadá z nebe. Nemá původ na severu, jihu, východě ani západě. Pravda je pevně usazena v srdci člověka. Když rozvinete vnitřní zření, jistě tam pravdu poznáte. Kde je pravda, tam je správné jednání. Když jdou spolu pravda a správné jednání, ze srdce vyplývá láska. Z lásky pochází mír. Když jdou ruku v ruce mír a láska, vládne nenásilí. Musíme pochopit vzájemný vztah mezi pěti lidskými hodnotami, jmenovitě pravdou, správným jednáním, mírem, láskou a nenásilím. Všechny tyto lidské hodnoty jsou zakořeněné v našem vlastním vnitřním bytí.

Lidská bytost je vskutku Bůh. Proto je Bůh zobrazován v lidské podobě. Pokud by Bůh chtěl odhalit svou pravou totožnost, prohlásil by: „Já jsem *brahma*.“ Neřekl by: „Jsem ten a ten.“ Všechna jména jedinců jsou pouze dána lidským tělům jejich rodiči. Nejsou dána Bohem. Bůh dal pouze jeden dar, *átmana*. To je *Mamátmá sarva bhútántarátmá* (jediné božské Já proniká všemi bytostmi).

Všimněte si mravenců. Pohybují se v řadě za sebou nahoru a dolů. Přitom se vesele zdraví. Když kráva porodí tele, nepřidá se ke stádu a nenechá mladé tele samotné. Kráva pozná volání telete i na dálku. Tele volá: „*Ambo! Ambo!*“ A matka odpovídá. Takové jsou vztahy mezi zvířaty a dokonce i ptáky.

V příběhu Rámájany viděl lovec dva ptáky, jak usazení na stromě vesele tráví čas ve vzájemné společnosti. Lovec vystřelil šíp a zabil samečka. Neschopná snést odloučení od svého milovaného, samička také brzo na to zemřela. Mudrc Válmíki, který byl svědkem této dojemné scény, pronesl verš (*šlóku*), dokonce aniž by si toho byl vědom. Vyšla z jeho úst spontánně. Tento žal (*šóka*) se stal inspirací pro velký epos Rámájanu.

Takto ptáci a zvířata také milují jeden druhého. Jak potom může lidská bytost ztratit takovou vznešenou vlastnost lásky? V současnosti je mnoho věcí, které se lidská bytost může učit od ptáků, zvířat i divoké zvěře. Lidská bytost se však minimálně obtěžuje se tyto lekce naučit. Učím mnoho dobrých věcí po celé desítky let, ale vy neposloucháte. Dokonce i když posloucháte, neuvádíte je do praxe.

Když vás někdo uráží, jste smutní. Což nevíte, že oni se cítí stejně, když vy urážíte je? Chválu či hanu, vše přijímejte jako součást božské *líly*. Rozvinete-li takový pocit vyrovnanosti, pak skutečně pokročíte. Dokonce i bohatí lidé dnes šílí po penězích. Pro Boha však stejné nadšení neprojevují. Lidé zcela ztratili sebedůvěru.

„Kde je *átman*? Co je *átman*?“ Lidé se ptají na sto a jednu otázku. Vůbec nechápou, že *átman*, na něhož se vyptávali, je přímo v nich. Lidé říkají: „Toto je můj kapesník.“ Znamená to, že „já“ je oddělené a „kapesník“ také. Podobně, když říkáte „moje tělo“, jste od těla odděleni. Co je toto „moje“? Říkáte: „To je mé.“ Kdo ale jste? Neznáte pravdu o sobě samých.

Jestliže znáte sebe, znáte vše. Pokud sebe neznáte, nemůžete znát druhé. Posadte se proto klidně a mírně do nějakého kouta a snažte se prozkoumat podstatu svého vlastního Já. To je skutečná meditace (*dhjána*). Meditace neznamená rozjímání o Bohu. Nejprve poznejte sami sebe. Bůh je ve vás, s vámi, kolem vás, nad vámi a pod vámi. Vy jste Bůh. Kdykoli se vás někdo zeptá: „Kdo jste?“, řekněte: „Já jsem Bůh.“ Neříkejte: „Jsem ten a ten.“ Jak budete šťastní, když se budete pokládat za Boha. I ti, kdo uslyší vaši odpověď, budou šťastní.

Vzdělávání neznamená pouhé poskytování vědomostí. Z učebnic se učíme mnoho věcí, ale nemusíme být schopni pochopit jejich skutečný význam. Ze všeho nejdříve se dotazujte ve vlastním nitru „Kdo jsem? Kdo jsem? Kdo jsem?“ Pak dostanete pravou odpověď. Jste mysl, intelekt, *čitta*, ego nebo tělo?

Nejste nic z toho. Tělo, mysl, intelekt a podobně jsou všechno bezpochyby boží dary. Máte k nim samozřejmě úctu a vážíte si jich.

Nestačí číst různé texty a být šťastní a spokojení, že jste získali rozsáhlé vědomosti. Včera za mnou přišel jeden chlapec a oznámil mi: „Svámí dokončil jsem *parájana* (čtení svatých textů) Šrí Širdí Sái Satčaritry.“ Když jsem se ho ptal, zda přečetl knihu celou, odpověděl, že ji přečetl úplně celou, aniž by vynechal jediné písmeno. Potom jsem se zeptal: „Kolik Bábova učení obsaženého v knize praktikuješ?“ Odpověděl: „Žádné Svámí.“ K čemu je tedy takové čtení? K obracení stránek? Vůbec ne. Ve vašem srdci by měla být znát změna. Jen tehdy bude vaše *parájana* posvěcena.

Oddaní provádějí různé druhy *sádhany*, ale nejsou to *sádhany* v pravém smyslu slova. Pokud chcete uzříť „realitu“, musíte rozvíjet vnitřní zření. Když otevřete oči a vidíte vnější svět, uvidíte množství hlav. Na druhou stranu, zavřete oči a podívejte se do sebe. Pak neuvidíte nikoho, jen sebe. Proto rozvíjejte vnitřní zření. Ptáte se ve svém nitru: „Kdo jsem?“ Okamžitě zevnitř přijde odpověď: „já jsem Já“. To je správná odpověď. Lidé říkají: „Jsem ten a ten, jsem Američan,“ a podobně. To nejsou skutečné odpovědi na otázku: „Kdo jsem?“ Jsou to jen vnější jména pro identifikaci ve vnějším světě. Nejsou důležitá. Důležité je sebedotazování. Pak si uvědomíte pravdu.

Goldstein a Šrínivásan, kteří předtím hovořili, vychvalovali vzdělávání. To, co říkali, se týká světského vzdělání. S tím nesouhlasím, mělo by se to týkat vás. Pouze tehdy lze pochopit myšlenku „já jsem Já“. Zítřka odpovím na některé otázky, které vás trápí v každodenním životě. Jsem si jistý, že si velmi brzo uvědomíte božství.

Nechci mluvit o moderním vzdělávání. To budou dělat všichni. Čtení knih a nabývání světského poznání není významné. Jsou to jen knižní vědomosti. Musíte získat poznání svého vlastního Já (vnitřního bytí). To je skutečné vědění. Je neměnné a věčné. Pravda je jen jedna, nikoli dvojí. Pravda je Bůh. Správné jednání je Bůh. Mír je Bůh. Láska je Bůh. Buďte si toho vědomi. Láska je Bůh, žijte v lásce. Pokud rozvíjíte takovou nesobeckou a božskou lásku, můžete v životě dosáhnout čehokoli. „Bůh je jeden, cíl je jeden.“ Když rozvíjíte pevnou víru v toto rčení, můžete pochopit vše.

Vaše zážitky a požitky v tomto hmotném světě nejsou důležité. Nejsou skutečné. Za těmito dočasnými zkušenostmi jsou určité věčné hodnoty, které by měly být pěstovány, jisté lidské vlastnosti, jež by měly být rozvíjeny. Tyto hodnoty a vlastnosti se musí projevit z nitra, ne ve vnějším světě. To je *educare*. *Educare* znamená probudit skryté vlastnosti a hodnoty ze středu naší vnitřní bytosti.

Knihy, které čtete ve vnějším světě, se týkají vzdělávání. Ale toto je *educare*, to je v dnešní době potřebné. Jestliže lidé rozvinou *educare*, budou všichni jednotni.

Věřte mi, za přibližně 25 až 30 let se celý svět sjednotí. Bude pouze jedna kasta, jedno náboženství a jeden Bůh. Takovéto jednoty je zapotřebí. V dnešní době jsou mezi jednotlivci mnohé rozdíly na základě kasty, vyznání, náboženství, jazyka, národu a tak dále. Takové rozdíly by měly zmizet a měla by převládnout jednota. Věda vyzdvihuje tuto jednotu v prohlášení *Ékam sat viprá bahudhá vadanti* (pravda je jedna, ale moudří o ní hovoří různými způsoby). To je ten pravý svět, který si představujeme.

Mluvil jsem dnes obsírně a zabral hodně času. Zítřka v klidu objasním všechny vaše pochybnosti.

*U příležitosti Vzdělávací konference Šrí Satja Sái světové nadace,
v Prašánti Nilajam dne 20. července 2008*